

АНДРІЙ КОКОТЮХА

ПРИГОДА
НА ЗЕЛОВІН

Андрій Кокотюха
Подвійний капкан

Серія «TeenBookTo» заснована у 2017 році

Художнє оформлення та ілюстрації *В. С. Печеник*

© А. А. Кокотюха, 2014

© В. С. Печеник, художнє оформлення, ілюстрації, 2019

© Видавництво «Фоліо», марка серії, 2017

Подвійний капкан

1. Дружба під загрозою

Могло бути краще, але хай уже так.

Це вирішив для себе Максим Білан, коли новий директор їхньої школи Анатолій Федорович Громовець на прізвисько Плазун замість того, щоб за своєю звичкою зібрати загальні збори і при всіх викрити злодія, спустив цю історію на гальмах. І назавжди припинив існування так званої Групи залізного порядку. Навіть не назвав це невдалим експериментом. Просто наступного дня, після того, як Максим і його друг Денис Черненко зловили злодюжку на гарячому, зі шкільних коридорів зникли патрулі старшокласників з червоними пов'язками.

Це сталося після того, як новий директор вирішив домогтися залізної дисципліни в школі. Для цього він запропонував учням старших класів стати його добровільними помічниками. Активісти, начепивши на рукави червоні пов'язки, почали ловити при вході до школи всіх, хто бодай на хвилину запізнився на урок. З порушниками дисципліни відбувалася виховна розмова в директорському кабінеті, і навіть хлопці не завжди могли стримати сльози приниження. Не кажучи вже про дівчаток: з тими постійно траплялися істерики. Правда, вже через три дні такого експерименту кількість запізнень звелася до нуля, але ціна цьому була, як на Максима, надто висока.

Одночасно старшокласники почали стежити, щоб під час перерв ніхто не бігав і всі поводити себе пристойно. Відчувши безмежність та безкарність влади, керівник Групи залізного порядку, спортсмен Вова Завгородній, який на пам'яті Білана й Черненка уже попадався на крадіжці, вирішив цю саму владу ще більше посилити. Відповідно до його плану з роздягальні та порожніх класів почали зникати речі. Порядок, таким чином, мусив стати не просто залізним, а залізобетонним. І якби не втрутилися Максим із Денисом, хто знає,

як би далеко зайшов Завгородній у своїх планах стати чи не другою людиною в школі після директора.

Нікого з Групи залізного порядку не покарали лише через те, що Плазун і сам не знав про ці «корисні» ініціативи свого помічника. Тому спершу розгубився, а потім зрозумів: варто тільки надати цій історії розголосу, як доведеться багато чого пояснювати, і насамперед – батькам обікрадених школярів. Через те крадене тихцем повернули. Просто підкинувши під парти, а Вова Завгородній знову став звичайним, так би мовити, рядовим учнем.

Свою роль, як вважав Максим, зіграло і те, що він та Черненко познайомилися з Плазуном ще влітку. І так само за кримінальних обставин. Їхній майбутній директор виявився причетним до не дуже красивої історії викрадення екзотичних тварин, яка так само не пішла нікуди – таке вже наше життя. Після того стосунки з директором набули особистого характеру. Отже, викриття злодюжки, а разом – злочинної сутності Групи залізного порядку і особисто Вови Завгороднього, було їхньою невеличкою перемогою. Та Плазуну не подобалося те, що двоє підлітків знову перемогли його. І визнання невдалості експерименту одночасно стало б визнанням не те що помилки, а власної поразки.

Проте Білану з Черненком жити стало легше. Їм не потрібні були офіційні та публічні лаври переможців. Вони самі знали, що перемогли, й цього знання їм обом цілком вистачало.

Проблему Максим Білан бачив в іншому: їхня дружба з Денисом, яка виросла з неприязні та пройшла випробування взаємними образами і так само – спільними пригодами, тепер опинилася під загрозою. Цього разу загроза прийшла з несподіваного боку, і Максим не знав, що з цим робити.

Оксана Дорошенко, лідер шкільної музичної групи «Гурт Тіни», яку колись хлопці витягли з великої халепи і яка так само вважалася тепер їхнім бойовим товаришем, почала підтримувати з Денисом Черненком не зовсім дружні стосунки. Вірніше – зовсім не дружні. Денис від першого вересня вже цілий місяць по буднях зустрічав її

біля під'їзду, брав у неї шкільну сумку, і ця парочка йшла до школи. Максим навіть був переконаний: якби Оксана вчилася з ними в одному класі, Черненко вже пересів би до неї за парту.

Чоловічу дружбу зіпсує спідниця.

Білан прочитав це в якійсь книжці і тепер на власні очі переконався у правдивості цих слів. Правда, поки що на дружбу як таку Оксана не впливала. Навпаки, вважала, що вони тепер – одна команда, тож мусять разом ходити в кіно, на концерти і просто гуляти. Спробувавши кілька разів, Максим відчув себе третім зайвим, після чого делікатно, під різними приводами почав відмовлятися від дозвілля «на трьох». Як він помітив, Денис і Оксана не надто цим переймалися.

Максим розумів: не можна так поводитися, навіть думати так не годиться. Та його настрій можна було пояснити: йому теж подобалася Оксана Дорошенко. Але ж Черненко виявився більш спритним, і Оксані з ним справді цікаво.

Хоча в чому фокус? Денис читав мало, по телевізору дивився лише спортивні програми та фантастичні бойовики не найвищого ґатунку. Він був старшим у родині, де крім нього росло ще двійко дітей і не було батька, тож мама не мала коли займатися старшим сином. Коли Максим волею долі познайомився з Денисом ближче, він був здивований його невіглаством, хоча погоджувався: життєвого досвіду в однолітка виявилось-таки більше. З тієї весни майже нічого не помінялося. Денис уперто ігнорував те, що називають самоосвітою. Оксана – музикант і співачка, і, здавалося б, по духу мусить бути ближче до нього, Максима.

Проте цим двом різним людям виявилось цікаво вдвох. Максимові Білану довелося зізнатися собі: він тихо їм заздри.

2. Дядько Джон зламав ногу

Початок жовтня приніс бабине літо і дав трошки відпочити від безперервних злив.

Теплого вечора початку жовтня Максимова мама повернулася з роботи дуже збуджена і відразу з порога, навіть не скинувши чобітків, сказала з розпачем у голосі:

– У нас проблеми!

Білан-старший відірвався від газети. Максим, стурбований маминою заявою, висунув голову зі своєї кімнати.

– Щось серйозне? – запитав тато.

– Люда не може приїхати.

Люда, а для Максима – тьотя Люда, була рідною маминою сестрою, молодшою за неї на три роки. Десять років тому вона познайомилася в Києві з молодим американцем, що приїхав на якийсь бізнес-форум. Людмила з дитинства серйозно вивчала англійську мову. Після університету влаштувалася перекладачем у одній відомій фірмі. Так вона потрапила на той форум, познайомилася з Джоном Говардом, слово за слово – вони подружилися. Почали листуватися, а вже менше ніж за рік поборалися, і в Біланів з'явилися родичі за океаном.

Джон і Людмила Говарди прилітали в Україну раз або два на рік. Але спочатку вирушали до Одеси. Там, у місті біля моря, жила бабуса Джона, Софія Лапідус. Так, по материнській лінії Джон Говард був, як прийнято говорити в Одесі, одеситом. Його мама свого часу теж вийшла за американського громадянина. Джон, або дядько Джон, як мусив називати його Максим, добре розмовляв російською, протягом останніх семи років досить пристойно оволодів українською і вважав символічним своє одруження з громадянкою України. «Від потягу крові не втечеш!» – часто любив промовляти він.

Звичайно приїзд родини Говардів відбувався в кілька етапів. Максим затвердив це, мов таблицю множення. Спочатку Говарди домовлялися там, у себе в Америці, з нянею для їхнього сина Айвена, по нашому – Івана. Потім перевозили Айвена та няню до будинку батьків Джона. Далі прилітали в «Бориспіль» і відразу ж брали напрокат авто, щоб негайно їхати до Одеси. Джонова бабуся дуже не любила, коли улюблений онук затримується, а засмучувати свою бабусю одесит Джон Говард не хотів і не мав права. Побувши в Одесі тиждень, Говарди сідали в авто, поверталися до Києва, де гостювали в Біланів ще три дні, після чого, повернувши машину, сідали на літак і вирушали назад до Америки.

Проте Максим змушений був вислухати від мами ще раз всю цю історію, яка закінчилася розпачливим вигуком:

– А в Одесі Джон зламав ногу!

– Отак! – вирвалося в Білана-старшого. – Як йому це вдалося?

– Не повіриш – машиною стукнуло! Джон, сам знаєш, слухняний пішохід. Вийшов з дому в супермаркет, там два квартали пройти, ти ж знаєш! І на червоне світло якийсь молодий телепень не зупинився! Джон ще вчасно відскочив, а то б голову міг розбити!

– Порушника затримали?

– На наступному перехресті. Синочок якогось багатого татуса. Вже зранку віскі наковтався, вирішив швидкісні перегони влаштувати. Його забрали в поліцію, тільки Джонові від цього не легше. Нога в гіпсі, Люда сидить біля нього, бо бабуся мало того, що стара, так ще й сама прихворіла. Осінь, погода, вік – все вкупі.

– З гіпсом Джона на літак пустять, – заспокоїв дружину Білан-старший.

– Ти, мабуть, зачитався своєю газетою. І не все до кінця розумієш, – зітхнула мама. – Я не бачила сестру з минулої осені. Вона може вести машину, але ти ж знаєш, як Люда боїться наших доріг. Джон ще міг, як він сам каже, прийняти виклик на двобій. Таким чином, вона з Джоном мусить сидіти в Одесі, доглядаючи і його, і хвору бабусю.

– Добре, – зрозумів її з півслова тато. – До мене дійшло, не хвилюйся. Домовлюся з ким треба, візьму три дні за власний рахунок, поїду до Одеси і заберу звідти Джона з Людою. Завезу сюди на машині, хай гостюють у нас скільки там треба, зі своїми переламками та гіпсами.

– І знову не так! – мама навіть тупнула ногою. – Люда не може кинути Джонову бабусю. Отже, ти зможеш їх забрати лише в тому випадку, якщо просто з Одеси повезеш у аеропорт! І я не побачуся з сестричкою, не наговорюся з нею! Я теж відпрошуся, де треба! Теж візьму відпустку за свій рахунок! І ми поїдемо до Одеси разом!

– Стоп-стоп! – тато виставив перед собою обидві руки. – Що значить разом? А Максим? Це не літо, вже навчальний рік, і лишити його самого вдома навіть на ці кілька днів я не ризикну.

Максим напружився: несподівано його персону стала каменем спотикання у маминих планах.

– Хто тобі сказав, що він лишиться вдома сам? – здивовано запитала мама. – Я напишу записку в школу, класному керівнику, і все владнаю. До того ж сьогодні понеділок, правильно? Поїдемо ми в середу ввечері. Максим прогуляє, таким чином, лише два дні – четвер і п'ятницю. Бо назад ми поїдемо всі разом у неділю рано. Ось тобі чотири дні, два з яких – вихідні. Я правильно все порахувала?

– Абсолютно правильно, – зітхнув Білан-старший, повернувся до Максима. – Бач, синку, як воно в житті буває? Американець ламає ногу, а троє українців через це міняють свої найближчі плани.

– Може, я б справді вдома лишився? – заїкнувся Максим.

– І думати забудь! – категорично промовила мама. – Ти в нас хлопчик розумний. Два дні без школи нічого серйозного не змінять. Хоч ти вже і дорослий, як вважає дехто, – вона красномовно глянула на тата, – залишати тебе самого тим більше не можна. Раз дорослий, то й викинеш якісь надто дорослі штучки! Все, це не обговорюється! Зараз вечеряти будемо...

Ось так Максим Білан зробив ще одне сумне відкриття. Його не просто починають потроху зраджувати друзі, йому, не зважаючи ні

на що, зовсім не довіряють батьки.

Невже тепер у житті завжди так буде?

3. Випадок на одеському вокзалі

Всі проблеми вдалося вирішити на диво швидко.

Білан-старший погодив свою кількадечну відсутність у себе на роботі. Мама, як виявилось, домовилася про все вже за півгодини після того, як дізналася від сестри про ногу дядька Джона. Максим записав класному керівникові батьківську записку – вона не викликала заперечень. Тато взяв квитки на поїзд «Київ – Одеса».

Зібралися – поїхали.

Перед від'їздом Білан, звісно, розказав Черненкові, чому його не буде кілька днів і куди він їде. Денис знизав плечима, вкотре образивши Максима. Той, ясна річ, вигляду не показав. Проте всередині шкреблася кішка: він від'їжджає на чотири дні, а другові байдуже до цього. Звичайно, в нього тепер подруга завелася, з нею цікавіше. Ну й нехай собі!

– Коли що... дзвони мені, – не сподіваючись ні на що, нагадав Білан. – Я беру телефон із собою, номер ти знаєш.

– Той, який тобі батько купив? – уточнив Денис.

– Ага, той самий. Про всяк випадок запиши ще татів номер.

– Для чого? – здивувався Черненко.

– Мало що... Раптом щось виникне серйозне, а до мене не додзвонишся...

– А, – махнув рукою Денис. – Нічого серйозного не станеться. Без тебе, старий, світ не завалиться, можеш на це навіть не сподіватись. Подзвонимо, звісно, з Оксанкою. Спитаємо, як ти там без нас.

– Нормально, – вирвалося в Максима.

Він тут же прикусив язика, але Черненко, здається, не помітив ані його роздратування, ані його загальною пригніченого настрою. Самому йому велося дуже добре. Злодюгу зловив, дівчина ним пишається, вони ходять під ручку, мов справжні кавалер і дама...

Вкотре вирішивши, що світ до нього несправедливий, Білан через силу посміхнувся, потиснув другові руку й повернувся додому.

Батьки не помічали його понурого стану – надто вже були заклопотані збиранням у дорогу. Коли сіли в поїзд і розмістилися в своєму купе, Максим сидів тихо, мовчки попив чаю з бутербродом, умовив тата пустити його спати на верхню полицю, пообіцяв мамі не впасти звідти, вмостився і задрімав під стукіт коліс.

Одеса зустріла їх сонячним південним ранком. Тьотя Люда Говард не змогла приїхати на вокзал із зрозумілих причин, та Білани прекрасно знали дорогу до їхнього дому. Вони дружно рушили через вокзал до міста. Тато збирався брати таксі, але для цього слід було пройти через привокзальну площу. У жодному випадку Білан-старший не радив брати машину відразу від вокзалу – так завжди виходить дорожче. Краще пройтися кількасот метрів.

Назустріч їм сунув невеличкий натовп – когось урочисто зустрічали. Люди так поспішали, що вирішили не обходити зустрічних, а просто врізалися в них. На якусь мить родина Біланів опинилася в гамірному строкатому натовпі. Максима людська течія навіть трошки віднесла вбік. Коли натовп згромадився на платформі, мама підхопила його за руку.

– Не губися! Ходімо швидше!

Максим автоматично висмикнув свою руку з її правиці. Цього ще бракувало: поведуть його, наче маленького хлопчика! Тато давно вже зрозумів, що син уже дорослий і самостійний. А ось яке диво мусить статися, аби ця істина дійшла до мами – бог його знає.

Білан-старший рухався на кілька кроків попереду. А коли пройшли вокзал і вийшли на площу – взагалі вирвався вперед, перетнув майдан і за кілька хвилин домовився з одеським таксистом про цілком прийнятну суму. Поки водій вантажив у багажник сумки, Білан-старший поліз по мобільник, щоб сповістити родичів про їхній приїзд.

Максим перший помітив, як тато змінився на обличчі. Витягнувши руку з кишені куртки, він ляснув себе обома руками по боках, потім запхав руки до кишень штанів, ще раз обмацав себе: так роблять

огрядні люди в кіно, коли хочуть показати, що їм давно треба худнути, ось тільки часу нема.

– Що? – коротко запитав він у тата.

Мабуть, його запитання прозвучало надто голосно та різко – на Білана-старшого схвильовано подивилися мама і таксист.

– Телефон, – розгублено промовив тато. – На платформі ще був...

– Я, звичайно, дуже вибачаюсь, мадам, але ваш чоловік привіз вас до Одеси, – сказав таксист чомусь мамі. – Вам таки треба було пильнувати не його, а його кишені.

– Ота публіка, – впевнено сказала мама. – Той натовп на платформі. Це хтось із них.

– Коли йде багато порядних людей, серед них завжди ховається той, кому потрібен мобільний телефон гостя Одеси, – філософськи зазначив таксист. – Гаманець на місці?

Білан-старший мовчки ляснув себе по внутрішній кишені.

– Так слухайте сюди: вам ще пощастило! – вигукнув таксист. – Ви можете заплатити за свій проїзд та ще й купити новий мобільний телефон. Я навіть покажу, де є дешевше. Є одна фірма, там працює мій брат. Ця фірма себе не рекламує, бо навіщо хорошій фірмі себе рекламувати? Я подзвоню йому, і він таки зробить вам хорошу знижку!

– Може, поліцію гукнути? – обережно запропонувала мама.

– Мадам, я вас благаю! – картинно розкинув руки водій. – Поліція не збирає крадені телефони! Злодій навіть не придумає понести ваш телефон у поліцію!

Максим витягнув із кишені свій телефон, простягнув татові. Білан-старший набрав по пам'яті номер вкраденої мобілки, трошки послухав, відключився.

– Абонент не може прийняти дзвінок, – промовив він.

– А ви хотіли, щоби ширмач^[1] таки відповів і подякував вам? – іронічно запитав таксист. – Поїхали, все одно ви нічого тут не вистоїте.

Визнавши правоту таксиста, Білани нарешті вмостилися в салоні таксі й поїхали куди треба. Про приїзд повідомила мама – вона так само, як і Максим, вберегла свій телефон. Але настрої родини був остаточно зіпсований.

4. Ляпанці справедливості

Того ранку з Денисом Черненком нічого не трапилося.

У халепу він вскочив по обіді. Він навіть не очікував, що може вскочити в серйозну халепу. Бо не надав особливого значення тій виховній роботі, яку проводив серед Костика Жабинського з паралельного класу. Та все по порядку... не варто тепер забігати наперед.

Отже, того четверга Денис, як завжди, зустрів Оксану, і вони разом пішли до школи. Такі взаємини хлопця і дівчини не могли проскочити повз увагу однокласників і взагалі однолітків. Старшим ця парочка була глибоко до шмиги. Десяти- та одинадцятикласники вже давно пройшли через кпини підліткового періоду, і в їхньому оточенні все відбувалося навпаки: не мати подружки чи приятеля для учнів старших класів було навіть непристойно. Сміялися з тих юнаків, хто ходив сам і уникав стосунків з протилежною статтю. Хлопців обстрілювали дотепами явно та відверто, а в дівчачому товаристві кожна ровесниця, яка ще не завела собі кавалера, обговорювалася тихцем у жіночих вбиральнях під час перерв.

З Черненка цілком могли кепкувати. Ось тільки мало хто наважувався: все ж таки Денис був спортсменом і міг покарати будь-якого язикатого дотепника. Більше того, дехто навіть потай заздрив йому. Це ж треба: спортсмен дружить з лідеркою популярного шкільного музичного гурту.

Саме тому на великій перерві Оксана відвела Дениса вбік і стривожено сказала:

- Слухай, тут до мене двоє хлопців з мого класу підходило...
- Чого хотіли? – суворо запитав Черненко.
- Нічого особливого. Просили переговорити з тобою. Прямо до тебе чомусь не наважуються підходити, а до мене прийшли. Мовляв, скажи своєму...
- Так і говорять – «своєму»? – Черненка це потішило.

– Ну, так, – щоки Оксани ледь порожевіли. Їхні стосунки, виходить, офіційно визнані в школі. Кожній дівчині, навіть підлітку, приємно це усвідомити.

– Так, далі що? – діловито запитав Денис.

– Коротше, є в нашому класі такий собі Костик Жабинський. Нічого особливого собою не являє...

– Знаю я, як він виглядає. Що з ним таке?

– З ним – нічого. А ось хлопці від нього вже стогнуть. Перестриває їх після уроків, вимагає віддавати йому дрібні гроші.

– Віддають?

– Віддають, – зітхнула Оксана. – Один було спробував не дати, так Жабинський такого ляща відважив, аж носа розбив бідоласі.

Тепер настала черга Дениса зітхати.

– А оці твої однокласники не можуть зібратися гуртом і навішати Жабинському триндюлів? Їх же більше...

– Не суди всіх по собі, – повчально промовила Оксана, – не всі такі, як ти. Хтось не може битися, хтось просто не наважується вдарити людину. А загалом так завжди буває: один сильний тримає в покорі кількох слабших за себе.

– Не такий цей Жабинський вже й сильний, – знизав плечима Черненко. – Думаю, швидше, нахабний...

– Словом, хлопці просять, аби ти за них заступився, – підвела рису під розмовою Оксана.

– Та я розумію, – знову зітхнув Денис. – Добре, покажу їм, як це робиться. Проведу з вашим Костиком після уроків виховну розмову, хай заспокояться.

Задоволена Оксана побігла порадувати своїх приятелів вдалим завершенням переговорів. А Черненко теж був потішений: он як, виявляється, його поважають. Вже захисту просять.

Після уроків він порадив Оксані йти додому самій. Не треба, мовляв, їй дивитися, як відбуваються справжні чоловічі розмови. Дівчина не заперечувала, знизала плечима і попросила ближче до вечора подзвонити їй, щоб розказати, як усе пройшло. Кивнувши,

Черненко відпустив подругу і почав чекати, поки зі школи вийде Жабинський.

Костик з'явився хвилин через п'ять. Відважив запотиличника якомусь хлопцеві, щось суворо сказав іншому, показавши при цьому кулака, а тоді підхопив сумку на плече і, задоволений собою, подався додому. Денис пішов за ним, намагаючись передчасно не привертати до себе уваги.

Коли Костик перейшов дорогу і завернув у найближчий двір, Черненко пришвидшив крок і гукнув його.

– Е, стій, чувак!

Жабинський зупинився, здивовано озирнувся на Дениса, перепитав:

– Я?

– Ти, ти, – кивнув Черненко, підходячи до нього впритул.

– Є проблеми? – байдуже поцікавився Костик.

– У тебе, – в тон йому відповів Денис.

– Навіть так?

– Отак, – кивнув Черненко. – Відійдемо поговоримо? Чи боїшся?

– Тебе? – пхикнув Жабинський. – Давай, відійдемо...

Хлопці пройшли в тихий двір і стали так, щоб опинитися з тильного боку будинку. Власне, будинок прикривав їх з одного боку, кущі, вкриті жовтавим листом – з іншого.

– Значить, так, Жабо, – Черненко навмисне вжив шкільне прізвисько Костика, якого той терпіти не міг. – Гроші тепер у мамі проси. Чи в батька. Чи в старшого брата, він у тебе є і навіть, здається, вже заробляє. Ніхто ні з класу, ні зі школи тобі більше викуп невідомо за що приносити не буде. Розумієш мене?

Жабинський, який був на півголови вищий за Черненка, подивився на нього одночасно з подивом і презирством.

– Оце салабони собі адвоката знайшли? Кого ти з себе корчиш, Чорний?

Денис, як і переважна більшість школярів, теж мав прізвисько. Але одна справа називатися Чорним – в принципі нічого образливого. А

інша – називатися Жабою. Тому прізвисько зовсім не зачіпало Черненка.

– Слухай мене уважно, Жабо, – чітко промовив він. – Це не твоє діло, кого я в даний момент захищаю. Якщо я хочу тебе попередити, попереджаю: більше ніяких вимагань грошей. Мені, – він тицьнув пальцем себе в груди, – такий розклад не подобається.

– А мені, – Жабинський, мавпуючи Дениса, тицьнув себе пальцем у груди, – на те, що тобі не подобається, плювати. Ось так.

І на підтвердження своїх слів Костик насправді плюнув у Дениса. Цілився в обличчя – і влучив. Та ще й скривився в придуркуватій посмішці: мовляв, просив – маєш, роби тепер, що хочеш.

На такий вияв нахабства й неповаги Денис Черненко просто не міг не відповісти. Сумка ковзнула з плеча на землю. Ліва рука стисла Костика за куртку на грудях, права перехопила правицю супротивника, вже занесену для удару. Відпустивши куртку, Денис зробив крок назад, потім – незграбне танцювальне па, і, рвучко смикнувши нападника, повернув його спиною до себе. Рука, таким чином, заломилася назад, Костик зойкнув від болю і мимоволі опустився на коліна. Цей больовий прийом Черненко свого часу довів до автоматизму.

– Отак, значить? – гнівно запитав він. – Отак ми говорити з тобою далі будемо?

– Пустити... козел... – скреготучи зубами, прошипів Жаба.

– Треба сказати дядькові чарівне слово, – промовив Денис. – Знаєш чарівні слова?

– Пустити... бігом... бо...

– Що – «бо»? Бо-бо? Болить? Чарівні слова згадуй, недоумку!

– Б-будь ласка... – простогнав Костик.

– Ось так, – Черненко послабив хватку.

Жабинський звівся на рівні ноги. Рвучко підтягнувши противника до себе, Денис витер обличчя його курткою, а тоді, трошки повагавшись, відважив йому хльосткого ляпанця.

– Маєш раз, – Денис за мить хльоснув Костика ще й по другій щоці. – Маєш два. А це тобі, аби щоб назавжди знав, як плюватися. Маєш три!

Останній ляпанець свідомо прийшовся по губах. Удар вийшов надто сильним: з розбитої нижньої губи заструменіла цівка крові. Пустивши противника, Черненко промовив:

– Закон такий – до першої крові битися. Вважай, тобі пощастило. Тепер біжи додому і добре запам'ятай, що я тобі сказав.

Жабинський хотів щось сказати, але промовчав. Витерши кров тильним боком долоні, повернувся і подався геть. А Денис, задоволений відновленням справедливості, підхопив сумку і пішов у інший бік – додому.

Як і обіцяв, ближче до вечора подзвонив Оксані. Не вдаючись у подробиці, сказав: все в порядку, більше Жаба нікого не зачепить. Домовилися зустрітися, як завжди, завтра – ввечері Оксана саме збиралася на репетицію, а Денисові треба було допомогти мамі з молодшими.

Спати він того вечора лягав, цілком задоволений собою. Він навіть не підозрював, у яку халепу встиг ускочити, і не знав, скільки неприємностей принесе йому завтрашній день.

5. Катя і катакомби

У той самий час, коли в Києві Денис Черненко поновлював справедливість і виховував Костика Жабинського, в Одесі Максим Білан познайомився з однією дуже цікавою людиною.

Хоч день почався з неприємного випадку на вокзалі, більше нічого незвичайного того дня не трапилося. Навпаки, відбувалися виключно позитивні речі. Білани навідали своїх родичів – Джона та Людмилу Говардів. Сестри обнялися, Білан-старший та Джон міцно потиснули один одному руки. Нога дядька Джона вище коліна була закута в білосніжний гіпс, тому він сидів на ліжку, підклавши під спину кілька подушок. Джоновій бабусі-одеситці, на жаль, краще не стало, але й вона намагалася вийти до гостей. Жінки почали спільними зусиллями вмовляти її залишатися в ліжку, переконуючи, що вони й без неї зроблять справжній форшмак^[2] – бабуса зберігала фамільний рецепт. Словом, у квартирі стояв звичайний одеський гармидер.

Максим, якому родичі ставили традиційні запитання типу: «як справи?», «як школа?» і «коли вже одружуватися будеш?», вже почав нудитись. Насправді про нього дуже швидко всі забули. Мама з сестрою окупували кухню і про щось пліткували. Дядько Джон з Біланом-старшим обговорили проблеми сучасної «золотої» молоді, яка не лише в Україні, а й в Америці так само їздить без правил, після чого сіли грати в шахи. Бабусі зробили укол, і вона задрімала, погодившись, що дві жінки на одній кухні гірше, ніж одна, але краще, ніж три. Телевізор Максима якось не приваблював.

Потім сталося те, чого хлопець найбільше боявся: на нього почали звертати особливу увагу. Тьотя Люда, помітивши, що племінник відверто нудьгує, сказала з якимись урочистими нотками в голосі:

– Ось я як відчувала, Максику! На обід запросила свою тутешню приятельку, вони в сусідньому будинку живуть.

– Вони? – перепитав Білан.

– З донькою, – кивнула тьотя Люда. – Знаєш Аллу Котовську? – запитала вона в сестри.

– Не близько, – відповіла Максимова мама. – Але ти вже не раз казала про неї. Якийсь унікальний випадок чи що там таке...

– Для нашого часу справді унікальний, – погодилася тьотя Люда. – Навіть в Америці таке не часто зустрінеш. Вони жили в Києві, і раптом Аллі запропонували тут, в Одесі, непогану роботу – кафедру в Одеському університеті. Вона в нас історик за освітою і фахом. А Одеса – тут же непочатий край для дослідника! Чоловік її вперся рогом: ні, та й усе! Мовляв, з твоїми знаннями кар'єру можна і в Києві зробити. Алла – одеситка, це розуміти треба. Слово за слово – забрала доньку і два роки тому перебралася сюди, живе тепер у батьківській квартирі, з ними разом. Але, – тьотя Люда зробила паузу, – із чоловіком не розлучилася. Живуть на два міста. На канікули Катя їздить до тата. Власне, – тьотя Люда зробила ще одну паузу, – вони прийдуть до нас проситися. Алла хоче, щоб ми Катю до Києва з собою завезли.

– Зараз же не канікули, – зауважила мама.

– У тому-то й справа. Батьки вирішили, що Каті краще вчитися в Києві. Набридло на два міста жити, складно це. Та й родина ж не сварилася. Дівчина-підліток, Максимового віку. Краще знову об'єднуватися. Тим більше, що там, в університеті, почалися якісь проблеми... А... для чого я вас цим усім вантажу? – відмахнулася сама від себе тьотя Люда. – Катю треба завезти в Київ, у понеділок вона починає вчитися в тамтешній школі. Алла влаштовує тут всі свої справи і вже за тиждень так само повернеться до Києва. Допоможете?

– В машину ми всі вліземо? – поцікавилася Максимова мама.

– Ми ж завжди беремо міні-вен^[3], – сказала тьотя Люда. – Місця всім вистачить.

– Тоді не бачу проблем. Заодно Максимові буде з ким спілкуватися.

Білан не був у захваті від того, що дорослі ось так, запросто, вирішили за нього, з ким йому треба спілкуватися, а з ким – ні. Проте, подумавши, списав подібні думки на свій загалом поганий настрій, який спричинила не зовсім комфортна ситуація довкола друзів. І, набравшись терпіння, вирішив поводитися, як мінімум, чемно.

Коли тітка приятька Алла Котовська таки прийшла, привівши з собою доньку, і всі сіли за стіл, вмостивши за ним навіть Джона з його гіпсом, Максим зробив висновок: спільної мови він із Катєю Котовською не знайде так само, як не зміг знайти її свого часу з Оксаною Дорошенко. З чого зробив висновок: він, очевидно, взагалі не вміє спілкуватися з дівчатами.

– Мені мама сказала, що ти відмінник і якийсь там шаховий чемпіон, – заговорила до нього Катерина, коли дорослі зовсім забули про них, поринувши у свої дорослі розмови.

– То й що? – дещо агресивно відповів Максим.

– Нічого особливого. Просто мама казала, що я повинна від тебе чогось навчитися.

– Нічого ти не повинна, – мовив Білан.

– Це ти мамі моїй поясниш! Вона все вважає, що мені тут, в Одесі, нема достойної компанії. А мені з її достойниками нудно! – тепер у голосі Катерини чувся виклик. – Ніхто з них, скажімо, ніколи не хотів переплисти море.

– Це неможливо навіть для чемпіона світу з плавання, – сказав Максим.

– Бачиш! – переможно вигукнула Катя. – Тому такі правильні зануди-розумники, як ти, ні на що цікаве й не здатні! Я цього літа пробувала переплисти море! Зловили зануди-рятувальники, але я ж хоч спробувала! Знаєш, як це цікаво – спробувати зробити щось неможливе.

– По-моєму, – обережно почав Білан, – це просто дурня. Якщо наперед знаєш, що справа твоя закінчиться поразкою, для чого її починати й витратити свій час?

– Нещасні ви люди! – зробила висновок Катерина. – Ти і такі, як ти. Знаєш приказку: «Щасливі не дивляться на годинник?» Отож-бо: у вас все за годинником, за розкладом, нудно і невесело! А я, коли чимось захоплюся, за годинником не стежу. Та в мене його і нема! А в тебе – ось! – Катя переможно ляснула Максима по лівій руці, зап'ясток якої обвивав шкіряний ремінець механічного годинника. – Ти його ще й акуратно заводиш в один і той самий час!

Максим хотів уже розказати їй про деякі випадки зі свого життя, проте вчасно прикусив язика. Виглядатиме, що він виправдовується. До того ж, вона не повірить ані в історію про полювання на привида, ані в історію про викрадення доньки Короля, і тим більше – у викриття Плазуна з його колекцією гадів. Більше того, ще почне вважати його не просто київським «ботаніком», а і зарозумілим хвальком.

Йому з лаврської дзвіниці плювати на те, ким його вважатиме одеське мрійливе дівчисько, яке хоче буди щонайменше Індіаною Джонсом^[4]. Йому просто не хотілося доводити подібним дівчиськам, що пригоди та випробування – справа чоловіків. І при цьому не кожен, кому вдається в певні моменти життя бути героєм, мусить виглядати, як типовий герой з картинки.

– Мовчиш? – Катя смикнула його за лікоть.

– Думаю, – Максим зараз сказав чисту правду.

– І про що ж ти думаєш?

– Обдумую твої слова, – якомога байдужіше відповів він. – Насправді ти хочеш здаватися такою собі неправильною, незалежною та самостійною. Всі довкола тебе зануди. Знаєш, чому? Бо не мають особливого бажання тебе розважати, отак! – він переможно глипнув на Катерину.

– Вмієте ви, мудрагелі, слівце завернути, – гмикнула вона. – Коли до діла доходить...

– І яке ж у тебе діло?

– А таке! Скажімо, слабо тобі в катакомби залізти? Не в ті, про які всім відомо, а туди, куди ще людська нога не ступала? Я знаю такі

місця! Залізеш у звичайний підвал, а вилізеш у катакомбах. Ну, слабо? Чи в матусі дозволу запитаєш? Або будеш на своєму комп'ютері прораховувати ймовірність успіху такої експедиції?

Її слова звучали зухвало й задирливо. Максим після таких заяв просто не мав права відмовитись.

– Хоч зараз! – промовив він.

– Зараз не вийде. Краще завтра зранку. Ти не в школі, я теж, все одно з понеділка в якусь вашу київську ходитиму. Зустрічаємося рано на розі, – і не стрималася, додала знущальним тоном: – Поснідати не забудь...

6. Денисова проблема

Ранок п'ятниці почався для Черненка як завжди.

Зустрівши Оксану і, як повелось, взявши в неї сумку, він усю дорогу до школи слухав її плани стосовно осіннього концерту. «Гурт Тіни» збирався виступити в Будинку школярів, підготувавши кілька нових пісень. Таким чином, казала Оксана, вони збиралися відзвітувати за свої літні фестивальні мандри.

Тепер вона хотіла, щоб Денис порадив, як зробити: погодитися виступити в середині жовтня чи домовитися так, щоб підігнати концерт під Геловін^[5]. Цей день припадає на канікули, і Оксана не дарма боялася, що під час осінніх канікул слухачі знайдуть краще заняття, ніж бавитися в Будинку школярів, навіть на таке цікаве і ще не зовсім звичне свято.

Черненко, хоча й багато чув про Геловін, але чесно признався Оксані, що не зовсім розуміє, що це за свято і для чого воно. Звичайно, аби зараз з ними був Білан, він міг би пояснити це краще – саме тому Денис не запитав би про це в Максима. Оксані ж він не соромився признатися в тому, що чогось не знає. Дівчина заходила пояснювати, і так вони зайшли до школи.

Щойно вони попрощалися і розійшлися по класах, як до восьмого «А» зайшла класна керівничка Ганна Павлівна. Вибачившись перед істориком, який тільки-но почав урок, вона швидко оглянула присутніх, зупинила погляд на Денисові і сказала:

– Черненко, ходімо зі мною.

– Що я зробив? – вирвалося в хлопця.

– Чому відразу «зробив»? – голос Ганни Павлівни звучав аж надто спокійно. – Не треба одразу виправдовуватися, Черненку, – це вже багато про що говорить. Ходімо зі мною, директор викликає.

Дивно, але ця інформація раптом заспокоїла Дениса. Після другої сутички з Анатолієм Федоровичем, яка відбулася лише три тижні тому і завершилася їхнім з Біланом тріумфом, Черненко добре знав:

такий горішок, як він, Плазуну не по зубах. Директор після певних подій навіть не наважиться заподіяти комусь із друзів якусь підлянку. Тому за класною керівничкою пішов сміливо й гордо.

Директор чекав у кабінеті. І він був не сам. У кутку підпирав стіну Костик Жабинський, губи якого були чомусь намащені зеленкою по краях. Ба більше: під оком сяяв здоровенний червоно-фіолетовий фінгал. Ці «прикраси» доповнювали його загальний пожмаканий вигляд. На стільці біля директорського столу сиділа сувора жінка у діловому брючному костюмі.

Вона зміряла Черненка поглядом, сповненим неприхованої люті. Сам Плазун, навпаки, не приховував тріумфу. В такому гарному настрої Денис директора давно не бачив.

– Зачиніть двері, Ганно Павлівно, – попросив Анатолій Федорович, і коли класна керівничка виконала його прохання, урочисто мовив: – Так, усі в зборі. І ось, шановні, маємо потерпілого, маємо його маму, маємо винуватця і маємо класного керівника цього негідника. Що ти хочеш нам усім сказати, Черненку?

– Я? – Денис перевів погляд з Плазуна на Жабу, потім – на його сувору маму. – Нічого. Що треба говорити?

– Чому ти вчора напав на свого товариша? – Плазун кивнув на принішклого Костика.

– Він мені не товариш, – спокійно відповів Черненко. – Більше того: я навіть не думав, що мужчина побіжить скаржитися мамі.

– А він наха-ба до того ж... – протягнула Жабинська, дивлячись через Денисову голову на Ганну Павлівну.

– Хлопчик з неповної родини, я вам уже пояснювала, – класна керівничка намагалася триматися спокійно. – Всі діти в їхньому віці важкі, а тут ще родинні обставини...

При Черненкові вперше так відверто обговорювали його особисте родинне життя. Це йому дуже не сподобалося. Окрім того, він так і не зрозумів, до чого це все йде.

– Хлопчик? – скривила кутик рота в іронічній посмішці Жабинська. – Після того, що він зробив, – досі хлопчик? Він у вас

малолітній бандит! І якщо ця справа не буде залагоджена до понеділка, я підключу всі свої зв'язки, щоб цей бандит опинився там, де йому саме місце. В колонії! Серед таких, як сам, малолітніх бандитів!

– Хто бандит? – Денисові набридло стримуватися. – А ваш Жаба – не бандит? Ви в нього питали?

– Хто Жаба?! – Костикова мама повільно підвелася зі стільця.

– Спокійно! – Плазун із задоволенням узяв на себе роль справедливого миротворця, ставши між дорослою жінкою й обуреним підлітком. – Зараз ми в усьому розберемося і на все отримаємо пояснення. Присядьте, будь ласка.

Жабинська пирхнула, але знову сіла. Директор повернувся до Дениса, схрестив руки на грудях і почав допит.

– Вчора після школи у вас була бійка з товаришем?

– Не товариш він мені! – вперто вів своє Черненко.

– Нехай так, – погодився директор. – Отже, бійка у вас була?

– Провчив його трохи, – визнав Денис. – Тільки відразу кажу: око Жа... гм, цьому типові десь у іншому місці підбили. Мабуть, когось він ще дістав.

– Виходить, ти визнаєш, що побив Костянтина? – перепитав директор.

– Він плюнув мені в обличчя. Я дав йому по губах. Ось і вся бійка.

– Ти мало не зламав йому руку! – втрутилася Жабинська-мама.

– Прийомчик для новачків. Нічого страшного. Заживе. Ви знаєте, що ваш Костик сам після школи виробляє? Ти не хваستався? – Денис глянув на Жабу.

Директор зітхнув.

– Ти, Черненко, спортсмен. Сильніший за Костянтина. І ти напав на нього вчора після уроків, викрутив руку, розбив губу, вдарив у обличчя...

– Кажу ж вам: фінгал не від мене! – викрикнув Денис.

– Ти визнав частину провини. Май сміливість визнати її повністю, – гарний настрій Плазуна раптом кудись подівся. – Потім

ти пограбував свого товариша. Ти звелів йому принести двісті доларів, інакше обіцяв далі бити його кожен день. І Костянтин виніс ці гроші з дому. Чому саме двісті доларів, Черненку? Ти хоч раз у житті тримав у руках таку суму? І чи збирався ти на цьому зупинитись? Чого мовчиш? Думав, тобі все так минеться? Зі мною, Черненку, такі штучки не пройдуть! У моїй школі такого не буде, зрозумів мене?

Плазун ще щось кричав, але Денис його вже не чув. У вухах задзвеніло, і цей дзвін глушив усі директорські слова. Він був справді приголомшений і не міг повірити в те, що все це відбувається насправді і відбувається саме з ним.

– Я... – він спробував ковтнути грудку, яка звідкілясь взялася в його горлі. – Я... не...

– Не брав? – глузливо перепитав директор. – Не бив? Чи що ти ще хочеш сказати зараз у своє виправдання? Тут троє дорослих людей. З них двоє – твої вчителі. І побитий та пограбований тобою товариш, який готовий зараз повторити мої слова. Готовий, шановний? – Плазун повернувся до Жаби.

Той закивав головою, причому з такою силою, що в Дениса склалося враження: голова заважає Костику, і він швидше хоче скинути її з плечей.

– Він побив мене... – пробелькотів Жабинський. – Вимагав гроші. Лякав... Типу, скажу комусь – йому нічого не буде, бо ніхто не повірить... А він мене потім зовсім пригнобить...

– Я йому вірю! – розвів руками Анатолій Федорович. – І батьки йому вірять. Тому мама учня і прийшла спочатку сюди, а не відразу побігла в поліцію. Вона хоче домовитися з тобою, Черненко. Слухаєш мене, уважно слухаєш?

Денис кивнув головою: йому забракло слів.

– Значить, так. Сьогодні п'ятниця. Починаючи від цього часу, тобі дається три доби на роздуми. Ти повертаєш гроші негайно, якщо ще не встиг їх витратити. Або знаходиш за вихідні, якщо вже витратив. У неділю ввечері не буде грошей – у понеділок зранку Жабинські

звертаються в поліцію, а я їм пораджу, куди й до кого. Три доби, Черненко. Затямив? Рахувати вмієш?

7. Допомоги не буде

Такого жорстокого удару Денис Черненко не отримувал ще ніколи.

Повернувшись на урок, він не зміг приховати стану, у якому звичайно перебуває переможений. Цим самим він негайно привернув до себе загальну увагу, не стримався – попросився в учителя історії вийти і до кінця уроку просидів у чоловічому туалеті. Весь цей час він намагався думати, та жодних думок у голову не приходило.

Насилу дочекавшись перерви, Денис негайно розшукав Оксану.

– Де ті твої двоє? – запитав, нічого не пояснюючи.

– Які двоє? – не зразу зрозуміла дівчина.

– Ну, які мені вчора на Костика Жабу скаржилися. Де вони?

Черненко викрикнув останню фразу так голосно, що Оксана відсахнулася, а на них відразу почали озиратися.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

АНДРІЙ КОКОТЮХА

Примечания

1

Ширмач – кишеньковий злодій (жаргон).

[Повернутися](#)

2

Форшмак – гаряча страва з рубленого м'яса, яку запікають із картоплею, оселедцем, сметаною, цибулею та перцем. Дуже популярна в старих одеських ролинах.

[Повернутися](#)

3

Міні-вен – мікроавтобус.

[Повернутися](#)

4

Індіана Джонс – герой серії пригодницьких фільмів американського режисера Стівена Спілберга, дослідник старожитностей. Часто заради цього ризикує власним життям, хоча з усіх карколомних пригод виходить цілим та неушкодженим. Цього героя постійно грає американський актор Гаррісон Форд.

[Повернутися](#)

5

Геловін – старовинне свято кельтів, символізує прихід зими, а
заразом – темних сил. Має іншу назву – День Усіх Святих і
традиційно містичну символіку.

[Повернутися](#)